

Innst. S. nr. 4.

(1998-99)

Innstilling fra justiskomiteen om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 34/98 av 30. april 1998 om endring av EØS-avtalen vedlegg XIII (Transport).

St.prp. nr. 72 (1997-98).

Til Stortinget.

SAMMENDRAG

Innledning

Ved EØS-komiteens beslutning nr. 34/98 ble Rådets forordning (EF) nr. 2027 om luftfartsselskapers erstatningsansvar ved ulykker tatt inn i EØS-avtalen. Forordningen skal sikre et ensartet regelverk på området for luftfartsselskaper hjemmehørende i EU.

I dag er felles internasjonale erstatningsregler ved luftfartsulykker etablert gjennom Warszawa-konvensjonen. Konvensjonen er ratifisert av Norge. Etter Warszawa-konvensjonen er ansvaret for personskader ved flyulykker begrenset til om lag 166p000 kroner pr. passasjer. Inntil det nevnte beløp er fraktføreren ansvarlig dersom en passasjer blir skadet eller drept, med mindre fraktføreren kan bevise at han selv og hans folk har tatt alle nødvendige forholdsregler for å unngå skaden, eller at dette ikke har vært mulig for dem (subjektivt ansvar med om vendt bevisbyrde).

Det er internasjonalt bred enighet om at Warszawa-konvensjonens erstatningsregler er utilfredsstillende, særlig at erstatningsgrensene er for lave, og det pågår arbeid med en fullstendig revisjon av konvensjonen. Det er imidlertid usikkert når dette arbeidet vil bli fullført. I norsk rett er ansvarsgrensen for passasjerskader 100p000 SDR (ca. 1 mill. kroner).

Ca. 60 flyselskaper har for øvrig påtatt seg et mer vidtgående ansvar enn det som følger av Warszawa-konvensjonen ved at de frivillig gir avkall på alle beløpsgrenser innenfor passasjeransvaret.

Stortinget inviteres gjennom stortingsproposisjonen til å samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 34/98. Forslag til gjennomføring av forordningen er fremmet i Ot.prp. nr. 70 (1997-98).

Nærmere om forordningen

Forpliktelsene i forordningen gjelder bare personskade og i hovedsak bare for «EF-luftfartsselskaper»,

dvs. luftfartsforetak hvor hovedforetaket og eventuelt forretningskontor ligger i en medlemsstat. Forordningen omfatter da både nasjonal luftfart, luftfart innen EU og luftfart til og fra EU utført av slike selskap. For andre luftfartsselskaper som utfører flygninger i EØS-området oppstiller forordningen en viss opplysningsplikt overfor passasjerene mht. selskapets erstatningsansvar.

Forordningen fastsetter i artikkel 3 at et EF-luftfartsselskaps erstatningsansvar, dersom en passasjer blir drept eller skadd ved en ulykke, ikke skal være underlagt noen økonomisk begrensning. Erstatningsansvaret for personskade opp til 100p000 SDR (ca. 1pmill. kroner) er rent objektivt. For tap utover dette blir ansvarsgrunnlaget subjektivt ansvar med om vendt bevisbyrde, i samsvar med Warszawa-konvensjonens regler.

EF-luftfartsselskap kan helt eller delvis fritas for erstatningsansvar i samsvar med gjeldende lovgivning dersom det beviser at den skadde eller drepte personen ved uaktomhet har forårsaket eller medvirket til skaden.

Det kreves at et EF-luftfartsselskap skal være forsikret for minst 100p000 SDR pr. passasjer, og utover det opptil et rimelig beløp. Dette er allerede gjennomført i norsk rett ved forskrift.

Artikkel 4 presiserer at forordningens erstatningsregler ikke medfører en endelig kanalisering av ansvaret i forhold til eventuelle andre ansvarlige.

Artikkel 5 pålegger EF-luftfartsselskap å utbetale et forskuddsbeløp til den erstatningsberettigede. Hvor passasjerens har omkommet i ulykken, skal beløpet under ingen omstendigheter utgjøre mindre enn 15p000 SDR, dvs. ca. 150p000 kroner.

Etter artikkel 6 nr. 1 skal bestemmelsene om erstatningsansvar og om betaling av forskudd inngå i EF-luftfartsselskapenes transportvilkår. Billetten eller et tilsvarende dokument skal inneholde et sammendrag av disse bestemmelsene. Dersom luftfartsselskaper

som er etablert utenfor EØS-området ikke anvender betingelser som tilsvarer forordningens artikler 3 og 5, plikter de klart og tydelig å opplyse passasjerene om dette ved kjøp av billetter.

Fristen for gjennomføring av forordningen i norsk rett er 1. november 1998.

Forordningen tar ikke sikte på å erstatte den globale ordningen som er etablert gjennom Warszawa-konvensjonen, og de forhandlingene som pågår for å revidere Warszawa-konvensjonen bør fortsatte. Inntil resultatet av revisjonen foreligger, vil imidlertid forordningen gi passasjerene bedre beskyttelse enn tilfellet er i dag.

Justisdepartementets forslag til gjennomføring av forordningen i norsk rett har vært sendt ut på høring til en rekke instanser. Høringsinstansene har ikke hatt innvendinger mot at forordningen innlemmes i EØS-avtalen.

Forordningen antas ikke å medføre administrative eller økonomiske konsekvenser av betydning for det offentlige. Avskaffelsen av økonomiske ansvarsgrenser vil muligens føre til at forsikringspremiene for enkelte luftfartsselskaper øker noe.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Vidar Bjørnstad, Astrid Marie Nistad, Jan Petter Rasmussen og Ane Sofie Tømmerås, fra Fremskrittspartiet, Jan Simonsen og Jørn L. Stang, fra Kristelig Folkeparti, Finn Kristian Marthinsen og Åse Wisløff Nilssen, fra Høyre, lederen Kristin Krohn Devold og Bjørn Hernæs, og fra Senterpartiet, Tor Nymo, viser til at det er bred enighet om at Warszawa-konven-

sjonens erstatningsregler ved luftfartsulykker er utilfredsstillende, og særlig at erstatningsgrensene er for lave. Komiteen har merket seg at de norske erstatningsgrensene ligger klart høyere enn det som følger av konvensjonens regler. Komiteen viser til at det arbeides med en revisjon av konvensjonen, men at det er uklart når dette arbeidet blir avsluttet. Forordningen vil, inntil en ny konvensjon foreligger, gi passasjerene en bedre erstatningsrettslig beskyttelse enn tilfellet er i dag.

Komiteen slutter seg ut fra dette til forslaget om å samtykke til godkjenning av at forordningen innlemmes i EØS-avtalen.

UTTALELSE FRA UTENRIKSKOMITEEN

Komiteens utkast til innstilling har vært forelagt Utenrikskomiteen som i brev av 13. oktober d.å. uttaler:

«Det vises til justiskomiteens brev av 2. oktober d.å. om ovennevnte sak.

Utenrikskomiteen har ingen merknader til justiskomiteens enstemmige utkast til innstilling.»

KOMITEENS TILRÅDNING

Komiteen viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget samtykker i godkjenning av EØS-komiteens avgjørelse nr. 34/98 av 30. april 1998 om endring av EØS-avtalen vedlegg XIII (Transport).

Oslo, i justiskomiteen, den 13. oktober 1998.

Kristin Krohn Devold,
leder.

Jan Petter Rasmussen,
ordfører.

Jan Simonsen,
sekretær.